خبر

طول کانون گرد وغبار ورودی به ایران از کشورعراق ۱۰۰ کیلومتر است

کانون گرد و غبار به طول ۱۰۰ کیلومتر و تا ارتفاع پنج یا ۶ کیلومتر از عراق وارد ایران می شود و به دلیل وسعت بالا مقابله با چنین بحرانی دشوار است.

معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور با بیان این مطلب گفت: ایران در زمینه کاهش پدیده گرد و غبار تاکنون برنامه هایی را با دولت عـراق پیگیری کرده و تفاهم نامه هایی را نیز با یکدیگر منعقد کرده اند اما ناامنی ها و شرایط سیاسی حاکم بر این کشور همسایه مانع اجرای کامل آنها شده است.

معصومه ابتکار افزود: ۱۲ تا ۱۴ تیر سـال جاری نخستین اجلاس بین المللی با حضور جمعی از مسـئولان و کارشناسان سازمان ملل متحد در تهران برای مهار و مقابله با پدیده گرد و غبار برگزار خواهد شـد.رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشـور بیان کرد: رفع مشکل پدیده گرد و غبار نیازمند گذشت زمان و تلاش بین المللی و فرامرزی است و ایران به تنهایی از عهده آن برنمی آید.

وی افزود: هدف گذاری حفاظت از عرصه های زیست محیطی در ابعاد کلان تنها محدود به قوه مجریه نیست بلکه دیگر قوا و مردم نیز باید همکاری کنند.

وی گفت: دولت بدون مشارکت مردم نمی تواند اقدام چندانی در حوزه صیانت از عرصه های زیست محیطی انجام دهد.رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور تصریح کرد: در دولت یازدهم ۱۴ لایحه با موضوع محیط زیست از جمله در زمینه حفاظت از تالاب ها، هوای پاک و پدیده گرد و غبار تدوین شد که برخی به قانون تبدیل شده و تعدادی نیز در حال تبدیل شدن به قانون است.

ابتکار اظهار داشـت: روستائیان کشور باید در زمینه کاهش مصرف آب، کاهش فرسایش خاک و روی آوردن به کشاورزی سازگار با محیط زیست آموزش دیده و توانمند شوند.ابتکار بیان کرد: حق بیمه ناشی از حمله پلنگ به گوسفندان هم اینک در کشور پرداخت می شود و اجرای چنین طرحی برای یوزپلنگ، خرس و گرگ نیز در دستور کار سازمان حفاظت محیط زیست است.وی عنوان کرد که طرح حفاظت از گونه های جانوری به ویژه خرس به دلیل قرار داشتن در معرض تهدید انقراض به تمامی استانهای کشور از جمله کهگیلویه و بویراحمد ابلاغ شده است.

رئیس سـازمان حفاظت محیط زیست کشور ابراز داشت: آیین نامه ها و ضوابط مربوط به قرق های اختصاصی در ایران انجام شـده و بر اساس آن مردم با کاشت برخی گونه های گیاهی علاوه بر تامین معیشت و بهبود وضعیت اقتصادی خود به حفظ محیط زیست نیز کمک می کنند.

آغاز همکاری تحقیقاتی ایران و ژاپن برای پیش بینی ریزگردها

مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان گفت: وزارت محیط زیست ژاپن و ایران تفاهم نامه ای برای تبادل اطلاعات و همکاری در حوزه پسـماند و سـایر مسائل زیست محیطی منعقد کردند که ریزگردها نیز از جمله این موارد است.

احمدرضـا لاهیجان زاده بابیـان اینکه ژاپن در معرض گرد و غبار کشـورهای همسایه قرار دارد، افزود:این کشور تجربه ای در زمینه پیش بینی و هشدار در زمان وقوع پدیده گرد و غبار دارد که این سیسـتم از سوی دانشگاه های این کشور ابداع و در کشـور مغولستان و چین نصب شده اسـت.وی افزود: قرار شد این سیستم به صورت آزمایشی در ایران نیز استفاده شود، به همین منظور دو نقطه در خوزستان و سیستان و بلوچستان که بیشترین مشکل را زمینه گرد و غبار دارند، تعیین شده است.

لاهیجان زاده تاکید کرد: نصب این سیستم فعلا در مرحله تحقیقات بوده و پس از یک سـال کار، در صورت موفقیت آمیز بودن آزمایش ها می توان از آن در نقاط دیگر نیز اسـتفاده کرد. وی با بیان اینکه سیستم تحقیقاتی ژاپن تا شهریور امسال در اهواز نصب می شود، اظهار کرد: به دلیل نیاز به اینترنت مطمئن، قرار است این دستگاه در اداره کل محیط زیست خوزستان نصب شود.

مدیرکل حفاظت محیط زیست خوزستان در تشریح نحوه کار این سیستم توضیح داد: این دسـتگاه قابلیت تشـخیص و پیش بینی توده گرد و غبار را تا ارتفاع ۱۲ کیلومتر دارد، همچنین این دسـتگاه می تواند منبـع ذرات گرد و غبار (طبیعی یا صنعتی) را مشـخص کند. همچنین می توان از این دسـتگاه در زمان وقوع پدیده وارونگی دما (اینورژن) و تعیین میزان آلودگی ناشی از صنعت و یا خودرو، نیز استفاده کرد.وی با تاکید بر تطابق این سیسـتم با شـرایط هوایی و اقلیم اهواز، گفت: در صورتی که این دسـتگاه با شـرایط آب و هوایی ما منطبق شود، می توان از آن در مناطق دیگر برای پیش بینی و هشدار استفاده کرد.

لاهیجـان زاده اضافه کـرد: ژاپنی ها تا گرد و غبار بـا غلظت یک هزار و ۳۰۰ میکروگرم را توانسته اند با این سیستم اندازه گیری کنند، در حالی که در خوزستان گرد و غبار تا ۱۰ هزار میکروگرم نیز رسـیده اسـت که این مساله لزوم تطابق این سیستم را نشـان می دهد؛ از سوی دیگر شرایط دمایی و رطوبت بالای خوزستان مسـائل جدیدی برای این سیستم است به همین دلیل این دستگاه حداقل تا یک سال باید به صورت تحقیقاتی به کار گرفته شود.

به گفته وی، این دستگاه می تواند جایگزین سیستم موسوم به لیدار شود زیرا لیدار می تواند برای پروازها ایجاد مشکل کند.

سیستم در مرحله تحقیقات است

مدیـر طرح ملی مقابله با گـرد و غبار نیز با بیان اینکه این سیسـتم در مرحله تحقیقات اسـت، گفت: این سیستم نمی تواند مشکل گرد و غبار خوزستان را حل کنـد و در صورت موفقیت آمیز بودن آزمایش ها، تنها برای پیش بینی توده گرد و غبار قابل استفاده است.

ضیاءالدین شـعاعی افزود: طوفان گرد و غبار بهمن ۹۵ در خوزستان، در دنیا بی سابقه بوده و محققان این حوزه هنوز در حال بررسی علل قطع برق در نتیجه اختلاط شرجی و ریزگرد هستند.

وی نیاز امروز خوزستان را هشدار به موقع به شهروندان عنوان کرد و گفت: موارد کمی از ریزگردها از کانون های داخلی خوزسـتان بوده اما همین طوفان ها نیز به قدری شدید بوده که دو هفته همه را درگیر کرده است.

درختکاری، حربه ژاپن در مقابل گرد و غبار

معاون مدیر امور بین الملل وزارت محیط زیسـت ژاپن، هدف از مشارکت در این تحقیقات را پاسخ به درخواست سازمان حفاظت محیط زیست ایران برای استفاده از تجارب جهانی در راستای پیش بینی گرد و غبار عنوان کرد.

میشـی یو کاکه گاوا افزود: تیم تحقیقاتی ژاپن تصمیم دارد کارآیی این سیستم را در شـرایط گرد و غبار بالا که در خوزستان رخ می دهد آزمایش کند که در این صورت می توان دستگاه های دیگری را در عراق و ایران نصب کرد.

وی گفت: گرد و غبار مناطق غربی کشـور ژاپن را تحت تاثیر قرار می دهد، به همین دلیل همکاری تحقیقاتی با کشـورهای مغولستان، چین و کره جنوبی برای پیش بینی توده گرد و غبار انجام شده است.

کاکه گاوا درختکاری را تنها راهکار ژاپن برای مقابله با گرد و غبار دانست و اظهار کرد:ژاپن برای مقابله با گرد وغبار، اقدام به درختکاری و توسـعه فضای سـبز این کشور کرده و در کشورهای دیگر نیز از طریق همین برنامه را دنبال کرده است که این بر اساس گزارش های دریافتی این اقدامات باعث کاهش گرد و غبار شده است.

وی همچنین اظهار کرد: پایش هوا و هشـدار به مـردم، تعطیلی مدارس و آگاه سـازی نسبت به جلوگیری از تردد کودکان و بیماران در محیط خارج، اقدامی بوده که مسئولان برای حفظ سلامتی شهروندان انجام داده اند.

براسـاس این گـزارش، تفاهم نامه همکاری محیط زیسـتی ایـران و ژاپن ۹ اردیبهشت، به امضای معصومه ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ایران و یوشی هیروسکی وزیر مشاور در امور محیط زیست ژاپن رسید.

رئیس معدن گلستان دستگیر شد

رکنا: رئیس پلیس گلستان خبر از دستگیری رئیس معدن آزادشهر داد.

سردار علی اکبر جاویدان رئیس پلیس گلستان در جمع مردم معترض به حادثه معدن آزادشهر، اظهار کرد: با تدابیر در نظر گرفته شده دسـتگاه قضایی، رئیس معدن زمستان یورت آزادشهر با اسکورت ویژه دستگیر و تحویل مقامات قضایی شده است.وی افزود: دستگاه قضایی به طور کامل از حقوق معدنچیان دفاع خواهد کرد.

وی با بیان اینکه تا پایان بررسـی های کارشناسـی علت حادثه قابل ذکر نیست، گفت: اینکه گفته می شود معدنچیان عامل حادثه هستند مورد تائید ما نیست.

آسمان کشور در تسخیر ریزگردها

شهلا منصوریه

گروه محیط زیسـت: گرد و غبار، خشکی تالاب‌ها، کاهش سطح آب رودخانه‌ها و افزایش میزان آلودگی از جمله مهمترین بحران‌های زیست‌محیطی است. پدیده موسوم به گرد و غبار در حال حاضر به یکی از مهمترین بحران‌های زیست‌محیطی نه‌تنها در ایران بلکه در سطح جهان تبدیل شده است. پاشنه آشیل طوفان‌های گرد و غبار ایران، خوزستان مدت‌هاست که در مصاف نابرابر با این هیولای دهشـتناک برای بقا تلاش می‌کند. طوفان‌هـای گرد و غبار اهواز بیـش از حد مجاز و اسـتاندارد گزارش می شوند که موید این واقعیت تلخ هستند که این اتفاق دیگر تابع فصل یا اوقات معینی از سـال نیست. یک طوفان گرد و غبار می‌تواند تنها در ظرف چند ثانیه همه را شوکه کند. البته گاه شواهد و قراینی برای پیش‌بینی وجود دارد اما واقعیت این اسـت که سرعت و شدت آن‌ها در اکثر موارد غافل‌گیرکننده است.

گرد و خاک، رسـانه‌ای ترین بحران محیط‌زیستی سال ۹۵ بود. هرچند که سـیل، آلودگی هوا، خشکسالی و شکار هم در سال ۹۵ بسیار به چشم آمد، اما خاکی که خوزستان و سیستان و بلوچستان و چند اسـتان دیگر را گرفت، بسیار پررنگ شد. در روز های ۷ و ۸ بهمن ماه گرد و خاک شـدید در اسـتان خوزستان حتی منجر به برق و آب در این استان شد، به همین دلیل انتقادات زیادی به دولت وارد شد.

هرچند که معصومه ابتکار، رییس سـازمان محیط زیست معتقد اسـت: «اما اتفاق خوبی کـه در آنجا افتاد این بود که مـردم بیدار شـدند و به خیابان‌ها آمدنـد و فضای امنیتی را احسـاس نکردند و آمدند و حرفهایشان را زدند. در دوره‌های دیگر نیز ریزگرد امان مردم را بریده بود اما چون دولت با این موضوع امنیتی برخورد می‌کرد جرات طرح این مسـائل وجود نداشـت. تاریخ نشـان می‌دهد که ما با شرایط بدتری مواجه بوده‌ایم ولی مردم بـه هر دلیلی فضایی را برای انتقاد و بیان مطالباتشـان نمی‌دیدند. با این حال اما این‌که عده‌ای آمدند و از فضا برای تخریب دولت اسـتفاده کردنـد، نه برای ایران، انقلاب و نه برای خوزستان خوب بود. این کار سوء استفاده از احساسـات مردم برای مقاصد خاص سیاسی و کوبیدن دولت بـود. چرا که معاند و ضد انقلاب و جدایی طلب نیز روی این موج سوار شدند.»

اما در موضوع فنی‌تر بحث، باید انتظار داشـت گرد و غبار در خوزسـتان در سال ۹۶ و سـال‌های آینده هم ادامه داشته باشد. دکتر ضیاءالدین شعاعی، مدیر ملی مقابله با پدیده گرد و غبار می‌گوید: «این چند سال ما سعی کردیم با نگاه مدیریت بحران به مسئله نگاه کنیم چون گرد و خاک دیگر یک مسئله طبیعی نیست.»

در همین زمینه گفت وگویی با ضیاءالدین شعاعی مدیر ملی مقابله با پدیده گرد و غبار صورت گرفته است. وی از اقدامات انجام شـده و چالش‌های بعدی بـرای مقابله با پدیده گرد و خاک می گوید. در ادامه بخوانید؛

موضوع گرد و خاک، یکی از موضوعاتی است که انتقادات زیادی به دولت وارد کرد، آیا واقعا دولت برای گرد و خاک کاری نکرده است؟

در ابتدا باید بگویم من از سـتاد مقابله با گرد و غبار هستم و اساسا سـازمان محیط زیست قرار نبود در این رابطه کاری انجـام بدهد جز اینکه برنامه هماهنگی بین این دسـتگاه ها تدوین کند تا این آشفتگی که در بحث گرد و غبار ایجاد شده بود، سـامان پیدا کند که در این قسـمت هم سازمان محیط زیست خوب کار کرده است. باید قبول کنیم که ستاد تشکیل داده ایم، کمیته راهبردی گذاشـته ایم، چند جلسه داشته ایم، دسـتگاه ها برنامه آوردند و ... ولی اگر می خواهید بدانید این خروجـی ها چه دردی را از مردم درمان کرده‌اند، آنچه که در خوزستان اتفاق افتاد و اعتباراتی که وارد این استان شد، ناشی از تصمیمات این ستاد بود. ببینید وقتی ما در مدیریت بحران برنامه می نویسـیم، متناسـب توانمان برای مدیریت بحران کارهـا را انجام می دهیم مثلا اگـر بیاییم بگوییم دولت می توانـد جلوی زلزله را بگیرد، از روز بعد مردم می گویند دولت چرا جلوی زلزه را نگرفت. این چند سـال ما سـعی کردیم با نگاه مدیریت بحران به مسـئله نگاه کنیم چون گرد و خاک دیگر یک مسئله طبیعی نیست.

چرا گـرد و خاک فعلی یـک پدیده طبیعی نیست؟

پدیده طبیعی آن چیزی اسـت که سال ها در کشور وجود داشته باشـد، زمانی که هامون آب داشت، بادهای ۱۲۰ روزه سیستان و بلوچسـتان برای مردم عادی بود و آنها این بادها را بـه فال نیک می گرفتند، ولی امروز دیگر این اتفاق در آن منطقه، بحران اسـت. امروز آن باد روی هامونی می وزد که بیش از ۱۰ سال است خشک شده و منشاء گرد و خاک است. در این چند سـال ما تلاش کردیم که نشان دهیم وارد یک بحران شـده ایم، مدیریت بحران یعنی شـما در ابتدا شرایط فعلـی را مدیریت کنید و بعد به سـمت علت یابی و مقابله با علت وقوع بروید، ما از منشـا یابی گذشـته ایم، الان گرد و خاک را از جایی که شـکل می گیرد تا وقتی که وارد کشـور شود می بینیم و بعد بر اساس تاثیری که می گذارد اطلاعات مورد نظر را برداشت می کنیم.

علت وقوع گرد و خاک چیست؟ چقدر منشاء های داخلی روی آن تاثیر گذاشته اند؟

ما در حقیقت برای پیدا کردن پاسخ این سوال آمدیم مسئله گرد و خاک را از سـال ۹۲ واقعه به واقعه پایش کردیم، حال می توانیم به طور قطعی حـرف بزنیم، مثلا ما جدولی داریم که می گوید اسـتان خوزسـتان از سـال ۸۴ تا حالا چند بار گرد و غباری شده اسـت. البته باید بگویم تعریف روز گرد و غباری در دنیا جامع نیسـت؛ برای اینکه به نتیجه ای برسیم ما تعریفی ایجاد کردیم و گفتیم روز گرد و غباری روزی است که غلظ گرد و غبار از ۱۵۰ میکروگرم بر متر مکعب بیشـتر شـود و بیش از ۲ ساعت ماندگاری داشته باشد. با این تعریف در طول سال هایی که پایش کردیم از ۷۴ گرد و غبار در سال ۹۲-۹۱ داشته ایم و در سال جاری تعداد گرد و خاک ما حدود ۱۷ روز گرد و غباری در اهواز داشـتیم. از این ۱۷ روز گرد و غباری در اهواز، ۳ روز گرد و غبار با منشـا داخلی بودند و ۱۴ روز هم گرد و غبار خارجی. ولی به این معنا نیسـت که باید وقوع گرد و غبار داخلی را کوچک بشماریم، اتفاقا تاثیر گرد و غبار داخلی بر زندگی مردم بدتر است مثلا همان بلایی که در ۷ و ۸ بهمن بر سر خوزستان آمد، به دلیل گرد و خاک داخلی بود. یعنی درست است که یک واقعه فقط به علت منشاء های داخلی گرد و خاک بود اما این یک واقعه بسـیار سنگین بود. پس ممکن است اثرات منفی یک حادثه در جامعه بدتر از ۱۶ حادثه دیگر باشد.

چه بادهایی منجر به ایجاد این گرد و خاک‌ها می شود؟

در کشـورمان اگر بخواهیم باد غالب را نظر بگیریم سیستم باد شمال غرب و جنوب شرق داریم که به طور دائم می وزد، هم زمان سیسـتم باد غربی هم داریم که از سـمت سوریه و عراق وارد کشـورمان می شود، این سیستم ما در ۹ ماه سال است و اگر شرایط زمین مساعد باشد این بادها به راحتی گرد و غبار را وارد کشورمان می کنند.

مساعد بودن شرایط زمین یعنی چه؟

مسـاعد بودن زمین اصطلاحی است که یعنی خشکسالی اتفاق افتاده باشد، خشکسالی هم در دنیا تعاریف مختلفی دارد ولی تعریف فراگیر آن این اسـت؛ خشکسالی پدیده است که در آن سال بارش به اضافه یا منهای متوسط دراز مدت بارش باشـد. هر وقت جایی میزان متوسط دریافت نکرده باشد می گوییم خشکسـالی ایجاد شده، مثلا خوزستان الان ۴۸ درصد میزان متوسـط را دریافت کرده است. البته این آمار قبل از ۲ بارس اخیر در اهواز است، این آمار ۱۰ ماهه است.

یعنی فقـط کافی اسـت تا میزان متوسـط بارندگی به زمینی نرسـد، آن موقع آن زمین آماده شود تا منشاء گرد و خاک شود؟

باید این شرایط استمرار هم داشته باشد، مثلا الان ۲۰ سال است که این کاهش باران اتفاق می افتد.

این فقط درباره کانون های داخلی اسـت، یا درباره کانون هـای خارجی هم این اتفاق رخ داده است؟

مـن دارم دربـاره کانون های داخلی حرف مـی زنم البته خشکسالی منطقه ای است یعنی عراق، افغانستان و پاکستان هم درگیر این بحران هستند عربستان هم که به طور معمول در خشکسالی هست.

پروفسـور کردوانی بسیار مخالف طرح هایی است که برای گرد و خاک انجام شـده، حتی گفتند که ریگ بپاشید به جای جنگل کاری، فکر می کنید این پیشنهاد قابل اجرا است؟

من ضمن احترام به اسـتاد کردوانی که بالاخره پیشکسوت و اسـتاد هستند یک بار توفیقی شد در یک خبرگزاری ایشان را ببینیم. در طول جلسه من نشستم و حساب کردم و هنگام بحث ایشان جلسه را ترک کردند.

چرا؟

من آن زمان از ایشـان پرسیدم که می گویید ریگ چند در چند بریزیم و وزن مخصوص این ریگ ها چقدر باشد، ایشان هم جواب دادند. سپس حسـاب کردم بالای ۱۹ میلیون تن سـنگ می خواهیم تا روی ۱۰۰ هکتار بریزیم ولی آیا اصلا ما در کل اهواز این میزان سـنگ داریم؟ و بعد این الان یک لودر وقتی بیاید روزی ۵ میلیـون تومان پول می گیرد، خب این چقدر هزینه دارد؟ من حسـاب نکردم ولی ۱۹ میلیون تن چیزی اندازه کل اعتبار کشور ارزش دارد. تازه این برای ۱۰۰ هکتار اسـت نه برای ۲ میلیون ۳۰۰ هزار هکتار کشوری. در رابطه با عکس هایی که آقای دکتر نشـان می دهند عکس هایی اسـت که فردی دور ویلای خود ریگ ریخته و نتیجه داده ولی برای مساحت های زیاد اینکار عملی نیست، الان در رابطه با مالچ هم حتی ما مشکل داریم و هر هکتار مالچ ۱۶۰ میلیون تومان هزینـه دارد. الان مالچ نفتی ما هر هکتار ۳۲ میلیون تومان اسـت، حال بدانید مالچ شنی قطعا بالای ۱۵۰ میلیون هزینه دارد، در نتیجه تفکر ایشـان ایدئالیستی است و عملیاتی هم نیست.

پس چرا می گویند جنگل کاری نکنیم؟

ایشان می گویند در این کشور آب نیست تا گیاه کاشته شود ولـی این اصطلاحات کلی درد مردم را درمان نمی کند، مثلا در جنگلـکاری که ما آب نمی دهیم؛ ما دو سـال آبیاری می کنیم و رقمی را توسـعه می دهیم تا با همان متوسـط بارش بعد از آن ۲ سـال پایدار بمانند. در نتیجه تفکر ایشان که آب نیست هم درسـت نیست، چون ما رقمی را توسعه می دهیم که به میزان متوسط بارش متناسب باشد.

برای منشـاء های گرد و خـاک خارجی چه کاری باید انجام شود؟

بر اسـاس تجربه‌ای که در ارتباطات بین المللی داشتم شاید باید بگویم یکی از موفق تریـن بخش های کار ما در بحث گرد و خاک خارجی اسـت. ببینید کار خارجی زمان بر است، وقتـی در پروتوکول هایی بین المللی پـای میز مذاکره می نشینیم می بینیم فقط سر یک کلمه خاص در مذاکره موفق نشده ایم، ولی اگر بتوانیم اسنادی را به مرور زمان تهیه کنیم که بتوانیم در روز موعود از آنها برای حل مشـکل گرد و غبار استفاده کنیم به موفقیت بزرگی رسیدیم و ما گام های خوبی برای شروع موفقیت برداشتیم.

از شـهرهای دیگر بگوییم، چنـد وقت پیش خبری وجود داشـت که خشکسـالی تهران به زودی منجر می شـود تا تهران بـه اهواز دوم تبدیل شـود و اوضاع دشت های اطراف تهران اصلا خوبی نیسـت. ولی آیـا واقعا منتظر ایجاد چنین بحرانی باشیم در تهران؟

در پاسخ به این سوال من به طور کلی در مورد ایران‌مرکزی یعنی زنجان، قزوین، البرز و تهران صحبت می کنم؛ درسـت اسـت که در استان قزوین یا زنجان برخی از منشاء های گرد و غبار تشـخیص داده شده اند ولی این مناطق روی هم تاثیر می گذارند. ما مطالعات ایـن مناطق را به خوبی انجام نداده ایم، ولی قراردادی با دانشگاه تهران امضا کرده ایم تا این‌کار را انجام دهند در این منطقه مکانیزم بسیار مهم است.

یعنی به مرور گرد و غبار مختلفی در تهران می نشینند و به منشاء گرد و خاک تبدیل می شوند. پس احتمال وقوع گرد و غبار در تهران وجود دارد، نه منشـاء کنترل شده است و قرار اسـت آن مکانیزم هم اتفاق بیافتـد ولی گرد و غباری که به شهر تهران می رسـد می تواند از زنجان تا البرز منشا داشته باشـد می تواند حاشـیه کویر جنوب تهران هم منشا گرد و خاک تهران باشد.در مورد تهران به شورای شهر هم پیشنهاد دادیم روی مسـئله گرد و خاک کار شـود و پروژه مشترکی بین شـهرداری ها اجرایی شود. تثبیت بوئینگ زهرای قزوین قطعا روی سـلامت هوای تهران تاثیر دارد. ولی برای تهران و کلان شـهرهایی مثل کرج و قزوین مطالعاتی داریم و اگر اعتبارات بیاید این مطالعات را در سـال ۹۶ تمام می کنیم. ما به اعتبارات خوشبین هستیم چرا که مجلس و دولت برای گرد و غبار ردیف گذاشته اند.

پرونده «محیط زیست» در دولت یازدهم

غبارروبی از چهره خوزستان

«حذف یکی از کانون‌های گرد و غبار اهواز»، خبر خوشی بود که ابتکار رییس سـازمان محیط زیست روز پنجشنبه در جمع مردم این شهر داد.

گرد و غبار پدیده جدیدی نیسـت و سالهاسـت که مردم شـهرهای مختلف کشور با این پدیده نامبارک مواجه هستند، هرچند سالی که گذشت گرد و غبار اهواز و تعدادی از شهرهای کشـور به یکی از مهمترین معضلات زیست محیطی تبدیل شـد و حتی در برخی مواقع شهر را فلج کرد؛ یکی از حساس ترین وقایع گرد و غباری مربوط به بهمن ماه سـال ۹۵ است کـه طوفان گرد و غباری باعث یک اتفـاق نادر یعنی قطعی ارتباط خطوط برق شـد و علاوه بـر تعطیلی مدارس، فعالیت ادارات این استان را دچار وقفه کرد. انتشار عکس، فیلم، و اخبار و گزارش‌های مربوط به این حادثه، مردم سراسـر کشور را به واکنش واداشت؛ شهروندان اسـتان های مختلف ضمن ابراز همدردی به مردم خوزسـتان خواستار حل و فصل سریع این معضل شدند.

به گزارش ایسنا در پی شکل گیری مطالبات ملی برای حل سریع این مشکل زیسـت محیطی خوزستان، دولت اقدامات اورژانسـی خود برای بهبود این وضعیت را آغـاز کرد. برای اثبات اهمیت شهروندان خوزستان مقامات ارشد کشور به ویژه اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور و وزیر نیرو راهی خوزستان شدند تا ضمن پایش دقیق بحران، با حضور در محل تصمیمات لازم را اتخاذ کنند.

لازم بذکر اسـت که مشابه طوفان گرد و غبار بهمن ۹۵ در سـال ۹۳ نیز رخ داد برای همین در همان مقطع به پیشنهاد سـتاد ملی مقابله با پدیده گرد و غبـار مصوبه‌ای به تصویب هئیت دولت رسید.

مصوبه‌های دولت یازدهم برای مقابله با گرد و غبار خوزستان

ضیاءالدین شـعاعی رئیس ستاد مقابله با گرد و غبار در این باره، با اشاره به اینکه بعد از وقوع بحران گرد و غبار در بهمن سـال ۹۳، در استان خوزستان، هئیت دولت تشکیل جلسه داد می‌گوید: در این جلسه هئیت دولت مصوبه ای را با تخصیص ۲۳۰ میلیارد تومان گذراند که مفاد آن مربوط به اعتباراتی بود که برای دستگاه‌های مختلف به منظور تعدیل شرایط بحرانی در نظر گرفته شده بود. در این مصوبه همه موارد دیده شده بود حتی بحث ماشین‌های مورد نیاز شهرداری برای شستشوی بعد از گرد و غبار و سیستم تورق فرودگاهی لحاظ شده و اعتبارات کافی برای سازمان جنگل‌ها و اعتباراتی برای سازمان حفاظت محیط زیست تکمیل مطالعات و شبکه پایش لحاظ شده بود.

اختصاص ۱۰۰ میلیون دلار برای کل کشور

شـعاعی تاکید می‌کند: در مصوبه جدید حدود ۱۰۰ میلیارد تومان برای استمرار طرح‌های نهالکاری و مقابله با گرد و غبار خوزستان در نظر گرفته شـد و برای کل کشور متعهد شدیم از محل پیشـنهادی که نمایندگان مجلس داده‌اند مبلغ ۱۰۰ میلیون دلار از محل صندوق ذخیره ارزی تخصیص داده شود که منتظر ابلاغ آن هستیم که این مبلغ برای کل کشور است که به زودی پس از ابلاغ جدول تخصیص اعتبارات مشخص می‌شود.

پیشنهاد ۷۰ میلیارد تومان برای اعطای وام به مناطق گرد و غبارخیز

وی با اشاره به اینکه با اشاره به اینکه در مصوبه جدید دولت برای خوزستان برخی پیشنهادات برای کشور درنظر گرفته شده اسـت، می‌گوید: بر اساس این مصوبه دولت مکلف است مبلغ ۷۰ میلیـارد تومان را در قالب وام‌هایی در اختیار مناطق گرد و غبارخیز برای اصلاح ساختار ساختمانی به منظور کاهش اثرات گرد و غبار اختصاص بدهد که این بند برای کل کشور است.

یکی از اقدامات مهم به منظـور مقابله با پدیده گرد و غبار کشور در سال های اخیر، تشکیل کارگروه های استانی مقابله با گرد و غبار است؛ پیش از این هم ضیاء الدین شعاعی رئیس سـتاد ملی مقابله با پدیده گرد و غبار، با اشـاره به اینکه یکی از مهمترین فعالیت‌های ستاد، شناسـایی مکانیزم این پدیده و بررسـی علل وقوع آن اسـت، گفته بود: به منظور شناخت مکانیزم و بررسـی وقوع گرد و غبار در استان‌ها، ستاد مقابله با پدیده گرد و غبار به ریاست استانداران تشکیل شده است تا هر استان به علت متنوع بودن دلایل گرد و غبار به طور مجزا پروپزالی را برای شناسایی منشاء و ارائه راهکارها تقدیم کند.

در آبان سال ۹۴ بود که شعاعی از آماده شدن سند ملی گرد و غبار خبر داد و با اشـاره به اینکه این سند برش‌های استانی دارد؛ در نیمه اول سال ۹۵ از تکمیل برنامه عمل مقابله با گرد و غبار ۱۶ اسـتان خبر داد. در این میان یکی از موارد مهم در مـورد گرد و غبار ایران این بود که ادعا شـد حدود ۸۰ درصد گرد و غبار کشور با منشا خارجی از عراق، عربستان مرز سوریه و اردن و حتی شـمال افریقا سرچشمه می گیرد و ایران را نیز تحت الشعاع قرار می دهد.

با شفاف شدن نسبی شـرایط و شناسایی کانون‌های فوق بحرانی گرد و غبار کشـور، اجرای عملیـات مقابله ای با گرد و غبار طی سـه و سـال و نیـم اخیر از سـوی وزارت جهاد کشاورزی و سـازمان جنگل ها جامه عمل پوشید و عملیات وسـیع نهال‌کاری برای تقویت پوشش گیاهی در کانون‌های گرد و غبار، پخس سیلاب و ... در استان های مختلف از جمله سیستان و بلوچستان و خوزستان انجام شد.

اختصـاص ۳۰ میلیارد تومان برای گرد و غبار خوزستان در اسفند ۹۵

خداکرم جلالی رئیس سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشـور اخیرا در این باره اظهار کرد: امسـال ۸۰۰۰ هکتار در خوزسـتان تحت عملیات قرار گرفته کـه ۴۰۰۰ هکتار آن با کمک وزارت نفت بوده اسـت و ۴۰۰۰ هکتار نیز مالچ پاشی و نهال‌کاری شـده اسـت. همچنین ۳۰ میلیارد تومان برای مقابله با گرد و غبار خوزسـتان تنها در اسـفند ماه سال ۹۵ تخصیص داده شد.

حذف یکی از کانون‌های گرد و غبار با احیای هورالعظیم

از آنجـا که تالاب‌های خشـک همواره بـه عنوان یکی از کانون‌های اصلی گرد و غبار محسـوب می‌شود، احیای این اکوسیسـتم‌ها یکی از راهکارهای اساسی برای خروج از این معضل زیسـت محیطی بود که آبگیری ۷۸ درصدی تالاب هورالعظیـم ، تالاب شـادگان ، دریاچه ارومیه ، تالاب بختگان و... بسـتر نسـبی مقابله با این پدیده را ایجاد کرد. اما از آنجا که بر اسـاس تاکیدات مسـئولین منشا گرد و غبار ایران محدود به ایران نیسـت، لازم اسـت این موضوع از بعد بین‌المللی نیز مورد بررسی قرار گیرد که مستندسازی و ا رسال گزارش‌های مربوط به وقوع طوفان‌های گرد و غبار با منشـاء خارجی به وزرات خارجه مقدمه این کار است.

دیپلماسی ظریف و ابتکار «گرد و غبار» را جهانی کرد

ارسـال نامه مشـترک ظریف و ابتکار به سازمان ملل با محوریـت گرد و غبار یکی از مهمترین اقدامات برای پیگیری این مشکل زیست محیطی در بعد جهانی است که محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه کشور در جریان ارسال این نامه اظهار کرد: نامه‌ای به دبیرکل سـازمان ملل برای بیان ضرورت‌های اجمـاع جهانی در خصوص مقابله با گـرد و غبار و همچنین اقناع کشورهای همسایه برای همکاری در این زمینه با امضای مشترک من و رئیس سـازمان حفاظت محیط زیست ارسال خواهد شد.

افـزون بر این اخیرا مجمد جواد ظریف با اشـاره به اینکه اقدام برنامه مشـترک زیسـت محیطی یک ضرورت امنیتی و سیاسـی برای منطقه اسـت ، تصریح کرد: این اقدام یک ضرورت محیط زیسـتی نیسـت بلکه یک ضرورت امنیتی و سیاسی اسـت و رهبران کشورهای همسایه باید تلاش کنند تا از این آزمون تاریخی به سربلندی بیرون آیند.

قطعنامه‌سازمان ملل در مورد گرد و غبار یکی از دستاوردهای جهانی در این حوزه است که مجید شفیع پور رئیس مرکز امور بین‌الملل و کنوانسیون‌های سـازمان حفاظت محیط زیست همواره بر نقش ویژه ایران در شکل‌گیری این قطعنامه‌ها تاکید داشـته و معتقد اسـت: ایران مقابله با پدیده گرد و غبار را جهانی کرد . تاکنون چهار قطعنامه بین‌المللی در حوزه مقابله با گرد و غبار با ابتکار عمل جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده است برای همین هم در تیرماه سال جاری کنفرانس مقابله با گرد و غبار سازمان ملل با حضور کشورهای مختلف در تهران برگزار خواهد شد.